

Cuviosul Paisie Aghioritul

Traducere după originalul
avor colecție kai kai
Editura: HANA - Tezaurul

Mica Filocalie

Traducere: Preot Victor Manolache

Carte tipărită cu binecuvântarea
Prea Sfîntului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului

EDITURA EGUMENITA
Editura Cartea Ortodoxă
2009

C U P R I N S

Prolog.....	7
Câteva date bibliografice.....	11
PARTEA I	
CAPITOLUL I	
Dumnezeu – lumea și omul.....	15
CAPITOLUL II	
Viața de familie și creșterea copiilor.....	25
CAPITOLUL III	
Încercările - bolile și necazurile.....	31
CAPITOLUL IV	
Viața duhovnicească și mărturisirea.....	35
CAPITOLUL V	
Diavolul și păcatul.....	47
CAPITOLUL VI	
Lupta cu gândurile.....	51
CAPITOLUL VII	
Viața monahală.....	55
CAPITOLUL VIII	
Rânduiala nașterii de prunci.....	59
CAPITOLUL IX	
Probleme actuale.....	61
CAPITOLUL X	
BIZANȚUL REVINE „Ortodoxii se vor ciocni cu cei din NATO”.....	63
CAPITOLUL XII	
Glasul I - Rugăciunea ceteilor cerești:.....	67
PARTEA a II-a	
MĂRGĂRITARE DUHOVNICEȘTI.....	
1. Iubirea.....	71
2. Neprihănirea.....	73
3. Nepăsarea.....	74

4. Nedreptatea.....	75
5. Nemurirea.....	76
6. Păcatul.....	77
7. Recunoștința.....	79
8. Lecturi	80
9. Căutarea.....	81
10. Infirmitatea.....	81
11. Nemânierea.....	81
12. Apatia.....	81
13. Despre răspunsuri.....	82
14. Începutul zilei.....	82
15. Deznădejdea.....	83
16. Virtutea.....	83
17. Boala.....	84
18. Nevoințele.....	86
19. Abundența.....	86
20. Nemulțumirea.....	87
21. Blasfemia.....	87
22. Lăcomia pântecului.....	88
23. Părintele duhovnicesc.....	89
24. Cunoștințele.....	89
25. Demonizarea.....	90
26. Lacrimile.....	90
27. Temerea.....	91
28. A doua venire.....	92
29. Diavolul.....	92
30. Slujirea.....	94
31. Discernământul.....	94
32. Învățăturile.....	95
33. Îndreptățirea.....	95
34. Dreptatea.....	96
35. Încercările.....	96
36. Egoismul.....	100
37. Pacea	101
38. Biserica	101
39. Milostenia.....	102
40. Limba greacă.....	104
41. Încrederea.....	104
42. Viața virtuoasă.....	105
43. Mărturisirea.....	105

44. Exorcizarea.....	107
45. Pofta.....	107
46. Ierusalismul ceresc.....	108
47. Lucrarea.....	108
48. Pustiul.....	109
49. Pregătirea.....	110
50. Evanghelia.....	110
51. Europa.....	111
52. Fericirea.....	111
53. Viața isihastă.....	111
54. Curajul.....	112
55. Voința.....	113
56. Teologia.....	113
57. Dumnezeu.....	113
58. Iubirea de Dumnezeu.....	115
59. Necazurile.....	116
60. Tămâierea.....	118
61. Jertfa.....	118
62. Cucernicia.....	119
63. Blestemul.....	120
64. Slava deșartă.....	120
65. Lumânarea.....	121
66. Primejdia.....	121
67. Iadul.....	121
68. Lumea.....	121
69. Judecată.....	125
70. Rațiunea.....	127
71. Gândurile.....	128
72. Mucenicia.....	133
73. Deșertăciunea.....	133
74. Omul măret.....	134
75. Cugetarea.....	134
76. Pocăința.....	136
77. Cugetarea la moarte.....	137
78. Viața monastică.....	138
79. Biserica.....	141
80. Tinerii.....	141
81. Trezvia.....	143
82. Sensul vieții.....	143
83. Familia.....	143

84. Puțina credință.....	144
85. Visele	144
86. Patimile	145
87. Mângâierea.....	146
88. Ispitele.....	146
89. Doliul (după Dumnezeu).....	148
90. Batjocura.....	149
91. Necazurile.....	149
92. Credința.....	149
93. Aproapele.....	150
94. Câștigul duhovnicesc.....	151
95. Omul duhovnicesc.....	151
96. Întrumătorul duhovnicesc.....	152
97. Războiul demonilor.....	153
98. Civilizația.....	154
99. Multa vorbire.....	154
100. Pătimirea pentru Hristos.....	155
101. Fapta.....	156
102. Orientarea.....	156
103. Rugăciunea.....	156
104. Iertarea.....	161
105. Trupul.....	161
106. Smerenia.....	162
107. Ascultarea.....	165
108. Mândria.....	166
109. Răbdarea.....	168
110. Supunerea.....	169
111. Iubirea de arginti.....	169
112. Iubirea de sine.....	171
113. Prietenia.....	171
114. Mărinimia.....	171
115. Teama.....	171
116. Grijile.....	172
117. Iluminarea.....	172
118. Bucuria.....	173
119. Creștinul.....	173
120. Minciuna.....	174
121. Sufletul.....	175
„SUPER – MARKETUL LUI DUMNEZEU”.....	176

Difuzare:

S.C. EGUMENIȚA S.R.L. Galați
 O.P. 1, C.P. 150 Cod 800720, Galați
 Tel./Fax: 0236-326.730
 E-mail: editura@egumenita.ro
www.egumenita.ro

Tipărit la **S.C. DON-STAR S.R.L. Galați**
 Str. 1 Decembrie 1918, Nr. 23 Tel/Fax: 0236/420100
 e-mail: donstargalati@yahoo.com

îngrijorător. La spitalul în care a fost transportat i s-a descoperit un cancer **malign** la intestinul gros, care a evoluat rapid în metastază la ficat și plămâni.

Astfel, marți 12 iulie 1994, Bătrânul și-a dat sufletul lui sfânt Domnului în chinuri înfricoșătoare.

Avva Paisie a adormit și a fost înmormântat după dorința lui la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul din Suroti, Tesalonic (pe care a iubit-o atât de mult și n-a lăsat-o până la adormirea lui), lângă biserică Sfântului Arsenie Capadocianul. Mormântul lui a devenit repede un loc de pelerinaj.

„Veșnică să-ți fie pomenirea, Părinte Paisie! Toti să ne bucurăm de binecuvântarea ta! Amin.”

CAPITOLUL I

Dumnezeu – lumea și omul

1. Cea mai mare și mai însemnată datorie a omului este să-L iubească din toate puterile lui pe Dumnezeu, și după aceea pe orice semen al său, și mai mult, pe vrăjmașul său.

2. Acestea sunt cele mai însemnate porunci. Dacă-L iubim pe Dumnezeu pe cât se cuvine, vom ține și toate celealte porunci ale Lui. Dar noi nu îl iubim cât se cuvine pe Dumnezeu, nici pe semenii noștri nu îl iubim!

3. Omul care se îndepărtează de Dumnezeu nu găsește odihnă sufletească nici în viața aceasta, nici în celaltă. Pentru că cel care nu crede în Dumnezeu rămâne nemângăiat și în viața aceasta trecătoare și în viața viitoare, osândindu-și sufletul său pentru veșnicie.

4. Oamenii astăzi au multă rațiune, din cea care pierde credința omului din rădăcină.

5. Cu cât omul duce o viață lumească, cu atât câștigă mai multă neliniște. Doar lângă Hristos, omul se odihnește și găsește odihnă trupească și sufletească.

6. Ceea ce a reușit omul prin „civilizația” lui a fost să piardă mediul înconjurător și lumea.

7. Nu vă minunați de cei care merg pe lună, astronauții, ci de cei care fug de viața lumească, și prin lupta lor jertfelnică se apropiu de Dumnezeu și devine călători ai Raiului.

8. Aflați că pentru a ajunge la cer nu este nevoie de multe provizii. Omul urcă cu o bucată de pâine uscată până la Rai.

9. Astăzi oamenii sunt turmentați și nu iau seama la ei însuși, și la modul vieții lor, ca să vadă urmările purtării lor.

10. Cu cât oamenii se îndepărtează de viața simplă, naturală, și se lăfăie în lux, cu atât cresc chinurile și neliniștea lor.

11. Cu cât crește „noblețea lumească”, cu atât se pierd simplitatea naturală și zâmbetul omenesc.

12. În vechime, viața era simplă și pașnică, și oamenii aveau răbdare, dar acum toți sunt scântezi. Nu răbdă să le spui niciun cuvânt, din nimic se pornesc pe certuri și rostesc vorbe urâte.

13. Cei care nu primesc observații nici de la oamenii care-i iubesc cu adevărat, în cele din urmă rămân neîndreptați, ramuri strâmbă, și se pierd pe ei însuși duhovnicește.

14. Rar vei vedea astăzi un om echilibrat și îmbunătățit duhovnicește. Cei mai mulți ai zice că au devenit ai zice brichete electrice. Mai ales cei care nu se mărturisesc, suferă posedări demonice, pentru că diavolul are stăpânire asupra lor.

15. Înțelept este omul curățit prin lupta dăruirii sale și prin mărturisirea patimilor lui.

16. După treizeci de ani omul începe să se obișnuiască și să-și iubească patimile, și de aceea trebuie să ducă o luptă duhovnicească mai intensă ca să se elibereze de legătura lor.

17. Cel care crede că poate să cunoască tainele lui Dumnezeu prin propria rațiune se asemănă cu omul care vrea să vadă Raiul cu binocul.

18. Cel care grăiește: „Să-l vadă Dumnezeu!” este batjocorit de diavol și nu înțelege că în acest fel blesteamă cu „noblețe.”

19. Cel care este blestemat, dacă este vinovat, se chinuiește în această viață. Cel care a blestemat, însă, se chinuiește și în viață aceasta și se va chinui și în celalătă veșnic.

20. Prin cărtire, omul îl aduce lângă el pe diavol, în timp ce prin slăvirea lui Dumnezeu îl alungă. Să-L preamărim întotdeauna pe Dumnezeu, să nu cărtim, căci cărtirea aduce pedeapsă.

21. „Slavă Te, Dumnezeule!” Prin aceste cuvinte toți demonii sunt îndepărtați.

22. Cei care se îndepărtează de Hristos se lipsesc de harul dumnezeiesc și este firesc să fie reci duhovnicește.

23. Cel care nu-și încredințează lui Dumnezeu nevoile lui, ci le încredințează lui însuși, zidește pe închipuirea lumească, înalță pe nisip, și mai târziu sau mai devreme toate se vor prăbuși.

24. Cei care nu merg la Biserică regulat n-au cuvânt de îndreptărire. Biserica este corabia în care, atunci când intri, și să-ți fie somn și să adormi, aceasta te va trece dincolo. Este de ajuns să intri acolo!

25. De toți este nevoie în trupul Bisericii. Toți au de oferit ceva. Așa cum trupul omului are nevoie și de cele dulci și de cele sărate, și chiar de cele amare, pentru că fiecare produs are vitaminele lui, la fel și în Biserică toți sunt indispensabili, au ceva de oferit.

26. Cel care se îngrijește pentru aproapele lui cu iubire curată, se odihnește ostenindu-se. În timp ce acela care se iubește pe sine și lâncezește, este obosit chiar și dacă săde.

27. Oamenii lumești sunt interesați doar de cele din afară, fără măcar să le bănuiască pe cele din lăuntru. Astfel, nu vor să existe în curtea lor gunoaie, și mătură și se agită continuu, încât să nu mai existe nimic. Dimpotrivă, oamenii duhovnicești fac curățenie mai întâi în lăuntrul casei lor, fără să le pese câtuși de puțin de curtea lor.

28. În vechime, creștinii făceau întâi de toate la vreme de nevoie semnul Sfintei Cruci și multă rugăciune pentru problemele lor. Din nefericire, astăzi cei mai mulți nu numai că nu facem semnul sfintei cruci, dar nici nu ne gândim la problemele noastre existențiale, și astfel alții plătesc pentru nepăsarea noastră.

29. Înlesnirile omenești au depășit limitele și au devenit greutăți. Mașinile s-au înmulțit și l-au făcut și pe om mașină. De aceea și inimile oamenilor au devenit de fier.

30. Pierzarea duhovnicească a omului vine când are bunuri din belșug. Atunci omul simte greu prezența lui Dumnezeu și binefacerile Lui.

31. Vrei să-l tragi pe cineva departe de Dumnezeu? Dă-i continuu bunuri materiale din belșug și va uita de Dumnezeu și de toate.

32. Dacă lucrurile materiale nu se împart aşa cum grăiește Evanghelia, la sfârșit Dumnezeu va îngădui să fie împărtășite cu sabia.

33. Astăzi oamenii au devenit tare vicleni, de aceea vezi că toate îi împing spre rău.

34. Omului nu i-a plăcut felul în care le-a rânduit pe toate Înțelepciunea lui Dumnezeu, și de aceea a purces să le îndrepte.

35. Trebuie să ne îngrijim să simplificăm pe cât ne stă în putință, cât mai mult, viața noastră. Multele „tihniri” ne-o îngreunează. Avem nevoie de puține lucruri, și simple, altfel vom petrece întreaga noastră viață îngrijindu-ne de ziduri și de lucruri materiale.

36. Dacă oamenii vietuiau simplu, după Evanghelie, lângă Hristos, s-ar fi îndulcit duhovnicestă și nu i-ar fi sufocat neliniștea lumească încât să aibă angoase, să se amârască, să ia după aceea medicamente pentru suflet, și să devină legume.

37. Înainte vreme, viața oamenilor era scumpă, sinceră, plină de respect etc. Lucrurile materiale atunci erau ieftine. Astăzi, din nefericire, lucrurile s-au schimbat, pe viață nu se mai pune preț și s-au scumpit bunurile materiale.

38. Cinstea omului este Cinstita Cruce, căci omul cinstit primește și ajutorul divin.

Respect pentru oameni și cărți
39. Omul adevărat este cel care viețuiește după Evanghelie și nu cel care pornește discuții savante.

40. Dacă fiecare dintre noi nu se îndreaptă, ca să înmulțească binele, acesta cum poate să stăpânească?

41. Să luati aminte, să aflați cine sunt oamenii drepti și cinstiți și pe aceștia să-i votați. Astăzi avem multă nevoie nu de oameni deștepti, ci de oameni drepti și cinstiți.

42. Astăzi toți grăiesc despre pace, dar fabrică bombe. Ca să fie pace trebuie ca mai întâi omul să se împace cu Dumnezeu, după aceea cu sine, și apoi cu ceilalți oameni.

43. Când omul învață să-L iubească întâi de toate pe Dumnezeu, după aceea își iubește părintii, pe vecinul lui, apoi satul și în sfârșit neamul lui, care este familia noastră cea mare.

44. Atunci când omul nu-L iubește pe Dumnezeu, nu-i iubește nici pe părintii săi, nici pe vecinul său, nici satul, nici neamul lui, și în final, nu se face folositor nimănuí.

45. Dacă omul îl iubește pe Dumnezeu, îl iubește și pe aproapele său și după aceea inima lui suferă o revărsare de iubire, și îndrăgește chiar și animalele și întreaga zidire.

46. Este greu ca omul să dobândească iubirea dumneiască, dacă înainte de toate nu scoate iubirea de sine din lăuntrul său și din mica sa familie, și să intre după aceea în familia cea mare a lui Dumnezeu.

47. Iubirea omului trebuie întâi de toate să fie canalizată spre Dumnezeu, după aceea spre semenul său și, în sfârșit, dacă prisosește, să se reverse și asupra animalelor.

48. Omul trebuie să arunce toate patimile sale în „mutra” diavolului și lucrurile sale materiale să le dea celor săraci, ca să zboare îngerește, pentru că acolo unde este bogătie materială este și săracie spirituală.

49. Bucuria cea mai mare o primește cineva prin jertfă. Printr-o mică milostenie sau bunătate față de semenul nostru, sufletul primește o bucurie dumneiască pe care nici cel mai mare cardiolog nu poate să i-o dăruiască.

50. Unul văzându-l pe altul lucrând și ostenind, îi zice: „Stai să te odihnești puțin!” și pune mâna la treabă în locul lui. Și primul se odihnește omenește, dar celălalt primește bucuria și odihna dumneiască.

51. Preabunul Dumnezeu ne dă din belșug bunurile Sale, ca să le împărțim cu cei care au nevoie, dar noi le ținem pe toate pentru noi însine. Aceasta nu ne-o va ierta Dumnezeu, și vom da răspuns pentru nelucrarea noastră.

52. De omul sărac chiar și un tâlhar se milostivește și-l miluieste, în timp ce pe omul bogat același tâlhar îl face sărac într-un chip rău. Este bine ca omul să iubească milostenia de dragul lui Hristos.

53. Oamenii zgârciți sunt precum pușculițele de bani, strâng ca să găsească alții. Astfel, prin lipsa lor de minte pierd plata milosteniei când ar putea să-l ajute pe un sărac.

54. Când ne îndreptățesc alții, nu trebuie să reacționăm apărându-ne pe noi însine. Omul nu trebuie să se apere pe sine din nicio pricină. Ceilalți trebuie să-l apere, dar pe dreptate.

55. Cel care ne nedreptășește cu bună știință este binefăcător. Trebuie să-l iubim ca pe binefăcătorul nostru. Și unuia care ne face bine, îi suntem datori și-n viață aceasta și în viață cealaltă. În timp ce acela ne nedreptășește, ne face de fapt o binefacere, ne adună comori în visteria cerească.

56. Cu cât un om este mai duhovnicesc, cu atât are mai puține îndreptățiri în această lume.

57. Noi creștinii avem drepturile în ceruri. Dumnezeu ni le păstrează în vistieria cerească.

58. Omul care simte durere sufletească pentru suferința semenilor săi este răsplătit cu mângâiere dumnezeiască. Cel nemilostiv trăiește o parte a iadului prin pătimirile din această viață.

59. Cu cât omul suferă mai mult pentru ceilalți, cu atât primește mângâiere mai mare de la Dumnezeu.

60. Femeile au dragoste mult mai mare decât bărbații, și-L iubesc pe Dumnezeu din toată inima. De aceea și înaintează mai mult pe calea virtuții.

61. Diavolul nu are nicio putere asupra unui credincios care se mărturisește, merge la biserică și se împărtășește. În timp ce asupra celui care nu este credincios și care-i oferă îndreptățiri are mare stăpânire. Pe acesta într-o clipă poate să-l facă bucățele.

62. Am venit pe pământ ca să dăm „examene”. Să luăm seama să ne însușim cărui fundamental duhovnicesc elementar, să câștigăm Raiul acum, pentru că nu mai putem susține „restanțele în luna septembrie.”

63. Să ne luptăm cu toate puterile noastre să câștigăm Raiul. Fără luptă nimeni nu poate să intre în el. Trebuie să iubim osteneala, să nu alergăm după cele usoare.

64. Astăzi, oamenii se arată dezamăgiți de toate și de aceea caută ceva de preț. Și acest lucru îl află doar lângă Hristos.

65. Dumnezeu poate să-i facă pe toți oamenii din lume să se pocăiască într-o secundă, dacă întoarce puțin „butonul” și dă un cutremur pe întreg pământul. Imediat toți ar striga: „Am păcatuit! Am păcatuit!” și ar face paraclise și ar aduce ofrande. După o săptămână, însă toți ar alerga din nou să petreacă.

66. Mulți oameni, în timp ce au de toate și nu le lipsește nimic, sunt stăpâniți de mare tristețe pentru că le lipsește Hristos. Doar lângă Hristos omul își găsește fericirea adevărată.

67. Va veni vremea când și cei care nu cred, sau cred puțin, se vor schimba și vor accepta că doar Biserica îi ajută pe oameni și lumea.

68. Primii creștinii, în veacurile de la început „plămădeau” în întregime lumea cea veche de atunci. Noi creștinii de astăzi suntem căldicei, de suprafață.

69. Să ne luptăm continuu, cu râvnă și din prea plin, ca să nu-l întristăm și să-l mâhnim pe îngerul

nostru păzitor, care zi și noapte se luptă din greu ca să poată să predea sufletul nostru curat în mâinile Domnului. Să nu-l lăsăm să meargă la Dumnezeu cu mâinile goale.

70. Să nu dăm inima noastră lucrurilor deșarte și trecătoare ale acestei lumi și să nu cheltuim în deșert vremea noastră cu ele, pentru că în ziua aceea vom da răspuns.

71. Suntem prea bogați în bunuri materiale ca să fim creștini adevărați.

72. Problema este să ne sfîntim, să devinem îngeri pământești și să mergem în Rai „cu aripile noastre duhovnicești”.

73. Cel mai corect este ca omul să le împlinească pe cele duhovnicești, să arate și un interes pentru celealte lucruri, dar să-L lase cu încredere și pe Dumnezeu să lucreze.

74. Sfintii tâlcuiesc Evanghelia prin viața lor. Vietile Sfintilor ne spun ce să facem în orice situație.

75. Anii trec repede și oamenii îmbătrânesc, deci nu stați la răscruce. Fiecare să-și aleagă o cruce în funcție de dăruirea pe care o are și să să înainteze pe una dintre cele două căi ale Bisericii noastre. Și să nu întârzie! Să-L urmeze pe Hristos la Răstignire, dacă vrea să se bucure de Înviere.

CAPITOLUL II

Viața de familie și creșterea copiilor

76. Este bine ca omul să se căsătorească la o vîrstă Tânără. Este corectă zicala care spune: „Sau căsătorește-te de mic, sau călugărește-te de mic”.

77. Când omul înaintează în vîrstă, le trece pe toate prin rațiune, și-i este foarte greu să ia hotărârea să se căsătorească.

78. Omul trebuie să-o privească pe logodnică sau pe o soră. Logodna să fie scurtă și să nu dureze mult timp.

79. În timpul logodnei cei doi trebuie să se înfrâneze, să fie cu luare aminte și să ducă lupta lor cu râvnă, ca să-L primească pe Hristos în ajutor.

80. Gândul rău a intrat în lume și în relațiile dintre oameni, și tinerii le gândesc pe toate cu viclenie.

81. Așa cum ciorchinele dacă-l rupi de coardă se usucă și nu se coace, la fel și iubirea dacă o despartă de Taina Nuntii, prin care se hrănește cu harul lui Dumnezeu, mai devreme sau mai târziu se va veșteji.

82. Și în cadrul căsătoriei omul trebuie să se rețină pe sine de la plăceri. Să pună stăvilă iubirii de plăceri prin lupta lui râvniloare. Să nu lase neînfrâname patimile lui și, pe cât poate, să se înfrâneze.